

HE eduskunnalle laeiksi merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä Hongkongin yleissopimuksen, MARPOL-yleissopimuksen liitteiden muutosten ja Lontoon pöytäkirjan liitteiden muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 178/2024 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
23.10.2024

Sirkku Jaakkola, hallitussihteeri
Milka Parviainen, erityisasiantuntija

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aluskierrätystä koskevan Hongkongin yleissopimuksen hyväksyminen

- HE:ssä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Hongkongissa vuonna 2009 tehdyn kansainvälinen yleissopimuksen alusten turvallisesta ja ympäristön kannalta asianmukaisesta aluskierrätyksestä.
- Sopimuksen on ratifioinut viime vuonna riittävän moni valtio ja se on tulossa kansainvälisesti voimaan 26.6.2025.
- Ympäristöministeriö kannattaa sopimuksen hyväksymistä.
- Sopimuksessa säädetään mm. purettavien alusten todistuskirjoista, aluspurkamon luvasta ja purkamon valvonnasta, aluspurkamon velvollisuudesta laatia purettavalle alukselle aluskierrätyssuunnitelma sekä erilaisista ilmoitusvelvollisuuksista viranomaisille purkamisen eri vaiheista.
- Sopimuksessa on myös sääntelyä ihmisten terveydelle ja ympäristölle haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä sekä vaarallisten materiaalien käsittelystä.
- Sopimus kieltää mm. tiettyjen vaarallisten aineiden (mm. asbesti ja otsonikerrosta heikentävät aineet) käyttämisen alusten rakenteissa ja asennuksissa. Lisäksi aluksilla pitää olla luettelo aluksen sisältämistä vaarallisista materiaaleista. Tietoa tarvitaan purettaessa aluksia.

Aluskierrätystä koskevan Hongkongin yleissopimuksen hyväksyminen

- Sopimuksen sääntely vastaa pääosin EU:ssa jo pitkään voimassa ollutta aluskierrätysasetusta, eikä sopimus sellaisenaan tuo uutta ympäristösuojelua koskevaa sääntelyä Suomelle.
- Sopimuksen voimaantulo on kuitenkin merkittävä kansainvälisesti. EU:n aluskierrätysasetus ei täysimääräisesti koske EU:n ulkopuolisia aluksia ja esimerkiksi vaatimukset vaarallisista aineista tulevat koskemaan nykyistä laajemmin kolmansien maiden aluksia.
- Sopimuksen voimaantulon arvioidaan myös parantavan ympäristönsuojelun tasoa etenkin Etelä-Aasiassa, jossa valtaosa isoista aluksista puretaan.
- Sopimuksen hyväksymisestä johtuen muutoksia esitetään YM:n laeista jätelakiin ja ympäristönsuojelulakiin. Laeissa säädettäisiin aluspurkamon luvasta, purkamon valvonnasta, ilmoitusvelvollisuuksista sekä raportoinnista IMO:lle. YM on vastannut näiden lakien muutosten valmistelusta.
- Suomessa toimii nykyisin yksi aluskierrätysasetuksen mukainen aluspurkamo (Turun korjaustelakka). Sen hakiessa sopimuksen mukaista lupaa siitä aiheutuu vähäisessä määrin tehtäviä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja Varsinais-Suomen ELY-keskukselle.

Lontoon dumpppauspöytäkirjan muutosten hyväksyminen ja voimaansaattaminen

- Lontoon ns. dumpppauspöytäkirja koskee **jätteen ja muun aineen mereen laskemisen** aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä.
- Vuoden 2022 muutoksilla kiellettiin **viemäriliejun** eli puhdistamolietteen laskeminen mereen.
- HE:ssä valmistellaan mainitun muutoksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen. YM vastannut Lontoon pöytäkirjan muutosten valmistelusta.
- Muutoksella ei olisi vaikutuksia Suomessa, koska vastaava kansallinen kiello on jo voimassa ympäristönsuojelulain nojalla.

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

26.10.2022